Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

SLU Viltskadecenter
2026-03-24

Sveriges länsstyrelser

Viltskadecenters rekommendationer för bidrag till och ersättning för rovdjursskador på tamdjur och hundar 2026

På uppdrag av Naturvårdsverket lämnar Viltskadecenter (VSC) följande rekommendationer för bidrag och ersättningar enligt 11 § Viltskadeförordning (2001:724) och Naturvårdsverkets föreskrifter om bidrag och ersättningar för viltskador (NFS 2018:5). *Rekommendationerna ska läsas tillsammans med föreskrifterna*. På några platser hänvisas till särskilda paragrafer i dem.

De flesta belopp justeras utifrån prisbasbeloppet (från SCB) en gång om året. Alla bidrags- och ersättningsbelopp utom de som avser rovdjursskador på hundar anges exklusive moms.

VSC avser uppdatera rekommendationerna en gång om året. Aktuell version finns alltid på Viltskadecenters webbplats.

Bidrag till skadeförebyggande åtgärder

Utgångspunkten för om bidrag ska beviljas eller ej är att åtgärden verkligen har förutsättningar att minska risken för angrepp.

Förebyggande åtgärder mot rovdjursskador på hundar (6, 8 §)

Hundvästar mot vargangrepp

VSC rekommenderar att bidrag lämnas till personer med hundar som används vid löshundsjakt i vargrevir med 50 %, dock max 5 980 kr. Max en hund per person och år. Kontakta gärna VSC för rådgivning kring västar.

För att en väst ska kunna anses skydda mot varg bör dess effekt i första hand vara inriktad på att avbryta/avskräcka eller fördröja ett eventuellt vargangrepp. Västarna ska täcka nacke och rygg och vara utrustade med något som, förutom västens eventuella stickskydd, kan avskräcka (försvåra) ett vargangrepp. Exempel på avskräckning är elektricitet (elstötar) och vassa taggar (”vargstål”). Möjligen skulle även någon vätska/spray med avskräckande smak (som pepparsprayskuddar med övertryck) kunna fungera avskräckande. En förutsättning är då att vargen verkligen får det aktuella ämnet i eller på sig vid ett angrepp (att den river sönder en behållare OCH träffas av vätskan). VSC bedömer dock funktionen hos en sådan väst som mer osäker.

Exempel på västar med vargstål finns hos *Dogtech (Dogtech One)*, *Proof Design Sweden (Apron Pro), Swevest (Orka eller Keiler), Mikael Tham (Tuskproof Wolf), Genzo (Genzo Wolf), Skånevästen och Jakt Truppen AB*. Västarna måste beställas med

vargstål. Bidrag kan ges för inköp av västar från andra fabrikat om de har motsvarande egenskaper.

Exempel på väst med avskräckande smak finns hos Hunting Assistance**.** VSC anser att bidrag tills vidare kan beviljas till de som vill prova en sådan väst, så får funktionen utvärderas efterhand.

Förebyggande åtgärder mot rovdjursskador på tamdjur (6 §)

För att hålla antalet rovdjursangrepp i Sverige på så låg nivå som möjligt rekommenderar VSC att bidrag till förebyggande åtgärder mot rovdjur beviljas i prioriteringsordningen nedan. Varje steg bör vara uppfyllt för samtliga län i landet innan ett enskilt län går vidare till nästa steg.

1. Akuta åtgärder
2. Permanenta åtgärder till djurbesättningar som haft angrepp.
3. Permanenta åtgärder till fårbesättningar i vargrevir.
4. Permanenta åtgärder till fårbesättningar i anslutning till vargrevir i områden med låg täthet av fårbesättningar.
5. Underhåll av rovdjursavvisande stängsel.

För att definiera ett vargrevir används en radie på 17 km utifrån mittpunkten i revirets baspolygon (om det inte finns annan information att utgå ifrån). ”I anslutning till vargrevir” kan definieras som upp till 5 km från det definierade revirets yttergräns.

Getbesättningar hanteras på samma sätt som fårbesättningar.

Bidrag till rovdjursavvisande stängsel (RAS)

VSC utgår från att bidraget ska täcka skillnaden i materialkostnad mellan ett ”vanligt” fårstängsel och ett stängsel som uppfyller kriterierna för RAS.

Bidrag till permanenta rovdjursavvisande stängsel (RAS) lämnas med 60 kr/meter + max 5 980 kr till aggregat. Om en ansökan gäller fler olika fållor och det är uppenbart orimligt att förse dessa med spänning från ett aggregat kan länsstyrelsen ge bidrag till flera aggregat.

Stängslen ska uppfylla Viltskadecenters rekommendationer för rovdjursavvisande stängsel (RAS). Bidragen bör villkoras så att bidragstagaren ansvarar för att stängsel som sätts upp med statsbidrag byggs och underhålls så att kriterierna för RAS är uppfyllda under hela betessäsongen i 10 år. Intervallet mellan beviljande av bidrag för samma inhägnad/stängselsträcka bör vara minst 10 år.

Halva beloppet (30 kr/meter + max 5 980 kr till aggregat) kan lämnas för att rusta upp eller komplettera befintliga stängsel till RAS. Länsstyrelsen och djurägare bör samråda kring befintliga stängsel innan ansökningar beviljas för att avgöra om det är möjligt att nå ett resultat som uppfyller kriterierna för RAS.

Bidrag till elstängselnät och andra flyttbara/tillfälliga rovdjursavvisande stängsel eller andra lösningar som bedöms ha motsvarande effekt lämnas med max 60 kr/meter + max 5 980 kr till aggregat. Bidrag till elstängselnät, lapptyg och liknande villkoras så att de tas ner efter varje betessäsong och aldrig sitter uppe under vintern.

Bidrag till lapptyg lämnas enligt följande:

- 12 kr/m för lapptyg som används på land
- 60 kr/m för vattenlapptyg

RAS kring bigårdar

En bigård är en samling bikupor med bisamhällen i. Av praktiska skäl ställer man oftast kuporna i en liten rad med upp till en meters mellanrum. Oftast är det färre än 10 kupor/samhällen per bigård.

Bidrag om 60 kr/meter (max 120 meter per bigård) + max 5 980 kr till aggregat för att sätta upp stängsel kring bigårdar i områden med fast förekomst av björn och kring bigårdar i andra områden som haft dokumenterade skador av björn. Bidrag lämnas en gång per bigård.

RAS kring ensilagebalar

Bidrag om max 60 kr/meter + max 5 980 kr till aggregat för att sätta upp stängsel för att skydda ensilagebalar som lagras på åkermark i områden med fast förekomst av björn.

Boskapsvaktande hundar

Upp till 100 % av inköpspris för boskapsvaktande hund. Båda föräldrarna ska ha certifikat från SKK röntgenavläsning som visar att höftleder och armbågar har status A eller B.

Sändare till tamdjur på fritt skogs- eller fjällbete

Upp till 100 % av kostnaden för inköp av sändare samt kostnader för teletrafik.

Som grund kan 20 % av djuren i en får- eller getbesättning förses med sändare. Flera sändare kan beviljas om det finns särskilda behov.

10 % i en nötkreatursbesättning kan förses med sändare om de betar i befintliga vargrevir. Hästar på fritt skogs- eller fjällbete hanteras på samma sätt som nötdjur.

Bidrag till underhåll av stängsel (13 §)

Bidrag till underhåll av fasta RAS med låg eltråd kan lämnas till röjning med 6 kr/meter, högst en gång per år. Se rekommenderad prioriteringsordning till bidrag ovan.

Stöd för (akuta) förebyggande åtgärder i samband med rovdjursangrepp (13 §)

För att förebygga fler rovdjursangrepp lämnas bidrag till kostnader, inbegripet arbetstid, med upp till 100 % för nedanstående åtgärder, dock högst 14 dagar efter dokumenterat angrepp. Arbete ersätts med 480 kr/timme. Transportkostnader ersätts med 25 kr/mil (skattefri milersättning).

2. a) att flytta djur till mindre skadeutsatta beten,

2. b) att stalla in djur vid en tidigare tidpunkt än som planerats,
Gäller även nattintag om det inte gjorts innan angreppet.

2. c) extrafoder med anledning av flytt av djur,
Gäller även tidigare installning.

2. d) bevakning av djur,
Gäller även extra tillsyn.
Bidrag lämnas i första hand till lapptyg och/eller andra akutåtgärder för att förebygga förnyade angrepp. Rekommenderat bidrag är 1 timme per 100 m stängselträcka. Då ingår förberedelser, transporter, uppsättning, nedtagning och eventuellt efterarbete. Om det finns särskilda skäl till att akutåtgärder enligt ovan inte kan användas kan bidrag lämnas för bevakning av djur. Rekommenderat bidrag är max fyra timmar per dygn (upp till två timmar i samband med gryning och två i skymning).

2. e) uppsamling av kadaver
Gäller även transport till destruktion samt destruktionskostnader.
Genom att avlägsna de kadaver som finns på platsen efter besiktningen förebygger man fler angrepp. Det handlar inte om att leta efter skadade och döda djur vid upptäckt av ett angrepp.

Om stöd lämnas enligt en eller flera av punkterna 2 a–c kan ersättning med 600 kr per berörd (flyttad/installad) djurenhet (DE) lämnas som kompensation för produktionsbortfall. 1 DE motsvarar 1 ko eller 5 får eller getter äldre än 6 månader. Vid färre djur än 1 DE utgår ersättning motsvarande 1 DE.

Ersättningar för skador

Ersättning för rovdjursangripna hundar (29 §)

För försäkrad hund som skadats av varg, björn, järv, lo eller örn får ersättning lämnas med högst 5 000 kronor för självrisk i försäkring. Därutöver får ersättning lämnas för andra styrkta kostnader som skadan föranlett och som inte omfattas av försäkringsskyddet med högst 8 000 kronor.

För oförsäkrad hund som skadats av varg, björn, järv, lo eller örn får ersättning lämnas med högst 10 000 kronor för veterinärvård eller andra styrkta kostnader som skadan föranlett.

Exempel på andra styrkta kostnader kan vara milersättning till veterinär (skattefri bilersättning 25 kr/mil) och pejlhalsband som gått sönder i samband med angrepp.

Utöver ovanstående får hund som avlider eller avlivas efter angrepp av varg, björn, järv, lo eller örn får ersättas med högst 25 000 kronor. Detta gäller såväl försäkrad som oförsäkrad hund. Ersättning bör inte beviljas om hunden bär en väst som köpts in med bidrag om västen inte har vargstål monterat vid skadetillfället.

Ersättningar för rovdjursskador på tamdjur

Skäl att betala ut ersättning (25 §)

Om de angripna djuren gått innanför rovdjursavvisande stängsel som satts upp med bidrag från länsstyrelsen mindre än 10 år före angreppsdatum lämnas ersättning endast om stängslen uppfyller villkoren i beslutet om bidraget.

Ersättning efter upprepade angrepp

Om den skadedrabbade har haft minst ett (1) angrepp av varg eller björn i samma besättning under de senaste tre (3) åren bör ersättning endast beviljas om det har vidtagits någon typ av förebyggande åtgärder.

Om den skadedrabbade har haft minst tre (3) angrepp av lodjur i samma besättning under de senaste fem (5) åren bör ersättning endast beviljas om det har vidtagits någon typ av förebyggande åtgärder.

Direkta kostnader (31 och 32 §§)

Länsstyrelsen får lämna ersättning upp till 100 % för följande direkta kostnader:

- Dödade djur
- Materiella skador på jordbruksbyggnader, inklusive arbete med reparation.

Rekommenderade priser exklusive moms anges i underrubrikerna nedan. Beloppen inkluderar slaktvärde, avelsvärde och merarbete. Djur som saknas efter dokumenterade rovdjursangrepp ersätts på samma sätt som döda djur.

Får

Schablonersättning per djur

Får och baggar: 4 550 kr (djur över ett år)

Lamm: 2 870 kr (djur upp till ett år)

Tillägg per djur

600 kr per djur anslutna till Elitlamm (tidigare Fårkontrollen)

600 kr per djur för ekologiskt uppfödda djur eller djur anslutna till KRAV eller annan certifieringsorganisation

600 kr per djur anslutna till Maedi-Visna-program

600 kr per djur som har godkänd F-status enligt Gård & Djurhälsans fotröteprogram Klövkontrollen

Sker angrepp på dräktiga tackor efter betäckningssäsongen utgår tillägg för dokumenterat ofödda lamm med 720 kr per lamm. Samma belopp kan beviljas för kastade lamm som kan härledas till ett dokumenterat angrepp, om dokumentation av foster kan uppvisas.

Sker angrepp på tackor inom 8 veckor efter lamning och lammen blir moderlösa, lämnas ersättning för tillväxtförluster på lammen med 1 200 kr per lamm.

Särskilt värdefulla djur

För djur som har höga avelsvärden bör högre ersättning utgå mot uppvisande av kvitton eller annan dokumentation.

För djur som ingår i förädlingsverksamhet (skinn, kött, mejeri eller annat) och som därför kan betinga ett högre värde, kan högre ersättning utgå mot uppvisande av kvitto eller annan dokumentation.

Getter

Getter kan ersättas med samma belopp och enligt samma principer som får (se ovan).

Nötkalv

Nötkalv (djur upp till ett år): 20 950 kr

Vuxna nötkreatur samt hästar och andra tamdjur

Efter förluster av nötkreatur över ett år, hästar och andra tamdjur görs en värdering *i varje enskilt fall*.

Bin

Angrepp av björn eller annat fredat vilt på bin ersätts med max 7180 kr per kupa/samhälle (maxbelopp för bin: 3 590 kr; maxbelopp för material (kupa, lådor, ramar, etc): 3 590 kr). Summan inkluderar produktionsbortfall och merarbete i samband med angrepp. För att erhålla ersättning ska biodlaren ha anmält uppställningsplatsen till länsstyrelsen.

Katter och andra sällskapsdjur

Katter och andra sällskapsdjur ersätts inte med medel ur viltskadeanslaget.

Hjortar (hägnat vilt)

Hjortar i hägn räknas som vilt och ersätts inte (26 §). Läs mer i rapporten Bedömningar avseende rovdjursskador på hägnat vilt (Rapport från Viltskadecenter 2014–4).

Ensilage, hö och liknande

Ibland skadas foderbalar av björnar. Storbal ersätts med max 960 kr/bal. Summan inkluderar merarbete.

Materiella skador och arbete med reparation

Till ”jordbruksbyggnader” räknas även stängsel.
Arbete med reparation: 480 kr/timme.

Indirekta kostnader (31 och 33 §§)

Länsstyrelsen får lämna ersättning upp till 100 % för följande indirekta kostnader:

1. Veterinärkostnader för behandling av skadade djur.
2. Medicin ordinerad av veterinär.
   Ersättning för veterinärvård och mediciner baseras på inlämnade kvitton.
3. Arbetskostnader i samband med sökandet efter saknade djur.
   Ersättning lämnas med högst 480 kr/timme enligt schablon:
   Max 2 timmar per eftersökt DE (djurenhet) för konventionella besättningar.
   Max 6 timmar per DE för besättningar på fritt skogs- eller fjällbete (eller motsvarande).
   Det är antalet djur man letar efter som utgör underlag för DE.
   1 djurenhet (DE) motsvarar 1 ko eller 5 st får eller getter. Vid färre djur än 1 DE utgår ersättning motsvarande 1 DE.

Stöd för kostnader i samband med viltskada (34, 35 §§)

Ersättning får lämnas med upp till 100 % för kostnader i samband med viltskada, inbegripet arbetstid, för följande:

1. Hemtagning av djur efter angrepp. (Från hägnet/platsen där angreppet skedde till hemgård eller annan plats med mindre skadeutsatt bete.)
2. Egenvård av skadade djur.
3. Värdeminskning på skadade djur.
4. Avlivning av djur med anledning av angreppet.
5. Extrakostnader för inköp av foder.
6. Transport av kadaver till destruktionsanläggning och destruktion.

Arbete ersätts med 480 kr/timme och transportkostnader ersätts med 25 kr/mil (skattefri bilersättning).

Veterinärvård och egenvård av skadade djur ersätts som mest med samma belopp som de ersättningar som anges för dödade djur under rubriken *Ersättningar för direkta kostnader (31 och 32 §§)*. Utöver detta kan djur som avlider eller avlivas efter vård dessutom ersättas med samma belopp.

Ensilage, hö och liknande kan behöva köpas in efter rovdjursangrepp som medfört flytt av betesdjur under betessäsongen. Storbal ersätts med max 960 kr/bal. Alternativt kan schabloner användas som grund för ersättning till stödutfordring (beloppen inkluderar både grovfoder och kraftfoder för får): 12 kr/(avvanda) lamm per dag och 6 kr/övriga djur per dag.

Angående risk för uteblivna kompensationsstöd efter rovdjursangrepp

VSC rekommenderar att länsstyrelsen betraktar rovdjursskador som ”oförutsedd händelse” och att djurägaren slipper betala tillbaka pengar. Mer information finns på Jordbruksverkets webbplats.

Ändringslogg 2026

2026-01-20: Uppdatering av rekommenderade belopp utifrån prisbasbeloppet 2026.

2026-01-23: Rekommendation av minsta tid mellan beviljande av bidrag för samma inhägnad/stängselsträcka.

2026-03-24: Förtydligande om ersättning efter upprepade angrepp. Förtydligande av ersättning för ofödda lamm.